

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

DE DIJOUS A DIJOUS

FORA del debat catalanista no ha passat res que siga digne deatre l'atenció del públic.

Una de les notes més interessants de aquell debat es, sens disputa, el discurs del Sr. Roig y Bergadá, posant en lo lloc degut las aspiracions de la inmensa majoria dels habitants de Catalunya, espanyols incondicionals, si; però amichs de la descentralització y desitjosos de que cessin els abusos dels governants.

Llàstima que el Sr. Roig y Bergadá que tant clar hi veu en aquesta qüestió continui formant part integrant de un partit tan desacreditat com el fuscionista, que per haver tingut sempre una organització cíacista, deu assumir una gran part de la responsabilitat del mal estar de Catalunya. Si el Sr. Roig milités en un camp més net, les seves observacions justas y atinades hauríen alcansat una importància incontrastable sobre tot en la nostra terra.

No s' pot negar que la varen tenir a Madrid, principalment per ser el Sr. Roig un diputat català.

La discussió dels pressupostos avança lentament, à pas de tortuga, de tal manera que ja's dona com a segur que a primers d'any nou no haurán quedat encara totalment aprobats. Responsable de aquest fracàs que afecta a la regularitat constitucional es el govern y sols el govern, que no content amb reunir a les Corts ab un considerable retràs, va demorar prop de tres setmanes la presentació dels projectes del ministre de Hisenda, à causa de que la major part dels seus col·legues no estaven conformes ab ell en lo relatiu à la fixació dels gastos de cada ministeri.

Pero en Sagasta, tranquil com ell sol, se riura de la responsabilitat que podrà exigirseli per haver deixat incumplert el precepte constitucional, i es seguirà que dirà:

—No se'm va molestar lo més mínim pels fraccions de la guerra, ni per la firma del tractat de París y ara vindran a moure'm carriola per una cosa tan insignificant com no tenir pressupostos habils à principi d'exercici?

Y ab molta rahó s' expressarà així, puig ja es sabut que aquí a Espanya la responsabilitat ministerial es un mito.

* * *

La comissió qu'entén en l'estudi del pressupost, mentre escatima les cantitats destinades à instrucció y al foment de la riquesa pública, obra la mà en favor del ministre de marina, concedint-li un crèdit extraordinari de prop de 12 milions de pessetas ab l'excusa de que en els arsenals pugui anar-se treballant en la construcció de uns barcos comensats qui sab el anys que fà, y que quan siguin terminats si es que s' acaben, no servirán de res.

Torném à entrar, donchs, en el sistema de anar tirant milions à l'aigua, mentre l'anèmia s'va apoderar de tot el país, sense que ningú s'cuida de remediarla.

Aquest sol fet indica quant perduda està la pobra Espanya; quant inútil resulta parlar de regeneració; quant cegos se mostren els seus governants; quant incorregibles en els seus inveterats vics despilfarradors.

Com aquells de qu'parla l'Evangeli tenen ulls y no hi veuen; tenen orelles y no hi senten.

Perque recobrin els sentits no hi ha més que un medi: que esclatí l'ró y brillí l'incendi de una revolució radical y renovadora.

PEP BULLANGA.

El pressupost extraordinari de Marina

—Té, tot això us ho dono de més, perque calleu. Y ara, que s'aprofitin aquests quartos.
—¡No s'han d'aprofitar!... Com sempre...

L' AYQUA CLARA

DEL debat sobre el punt concret de les eleccions de Barcelona se va passar à la discussió sobre l' punt general del catalanisme, sense que tampoc questa vegada se'n haja pogut arribar à treure l'ayqua clara. Tractarem nosaltres de probarho... Y qui més hi sàpiga que més hi digui.

El catalanisme, regionalisme ó lo que sigui es una aspiració à mermar les facultats polítiques, econòmiques y administratives del Estat, en benefici de l'au-

tonomía regional. Se semblaria al federalisme de 'n Pí y Margall si al igual que aquest acceptés la forma republicana, y declarés inviolables els drets democràtics del individuo, confiant la seva defensa al poder nacional. Pero l'regionalisme no s'preocupa de una qüestió tan essencial y per la qual han fet els pobles moderns tan costoses revolucions. Y bé podrà donar-se l'cas—y no hi ha dupte que a Espanya s'donarà—de que ab la facultat de fer cada regió à casar seva lo que millor li semblés, desapareix què tota garantia de la vida lliure del ciutadà.

Els mateixos catalanistes no han pogut amagar els seus intents en les famoses bases de Manresa, establint el sufragi per classes y per caps de casa

que donarà per resultat segur l'imperi de una mesocràcia, contra l' qual s'estrellarien tots els esforços que dintre de la legalitat tractés de practicar el poble. En altres regions l' aristocracia territorial ó l'clero serien els amos de tot.

No hi ha, donchs, qui, tenint sentiments liberals y democràtichs, pugui patrocinar una tendència regressiva y per consegüent renyida ab l'esperit dels temps moderns.

Com siga que la base del sistema regionalista no es altre que l'egoisme de les regions, no hi haurà enllàs entre elles mateixas pera provehir à la defensa de la llibertat general. Així, per estar separadas, cada una ab la seva autonomia corresponent, fou

possible que una darrera de l' altra anessin sent devoradas per l' absolutisme monàrquic. Tal com ni Aragó, ni Catalunya, ni Valencia, ni Mallorca s' conmogueren per la perda de les llibertats públiques castellanes en temps de Carlos I; tal com ni Mallorca, ni Valencia, ni Catalunya s' indignaren per la perda de les llibertats aragoneses, en temps de Felip II, de la mateixa manera fou possible destruir més tart las que disfrutavan aquelles tres regions tan poch interessades en el bé de les germanas.

Això es lo que 'ns diu l' historia, y això es lo que no volem entendre 'ls qu' en nom de la tradició s' emprenen en restaurar un régimen que després de tot va desaparéixer perque no tenia rahó de ser... y que avuy ne té menos encare que llavoras, puig la facilitat y la rapidés de las comunicacions y las tendencias fraternals y cosmopolitas predominants, s' inclinan més bá a agermanar pobles y rassas, que á separarlas y aislarlas en detriment del progrés humá. L' acció favorable al progrés en totes las esferas será sempre més efectiva y expedita exercida per un poder fort y de carácter general emanat directament de la voluntat del poble, que per una serie de poders petits, segregats, y á voltas en pugna y rossaments continuos els uns ab els altres. Lo essencial es tenir el cor prou gran per sentir un amor sens límits á la patria y á la humanitat. Sols els cors mesquins s' enconeixen en sos peculiares egoïsmes, y l' fruyt del egoïsme resulta sempre miurat y á voltas venenós.

Apoyantse en fets evidentíssims, pot demostrarre que Catalunya es qui menos rahó té pera demandar un régimen particularista, abocat al separatisme, segons els sentiments antiespanyols que no poden amagar els que ab més furia l' preconisan.

En efecte, desde que Catalunya forma part integrant de la nacionalitat espanyola, no deu un sol benefici y si per contrari moltes perdidas á las sevas campanyas particularistas. En sa pugna contra Felip IV va ser desintegrada del Rosselló y altres comarcas d' enllà del Pirineu que avuy pertanyen á Fransa; en la guerra de successió, hagué de acceptar la dura sort del vensut.

En cambi'l Renaixement de la prosperitat y del esperit de Catalunya començá á manifestarse durante la monarquia revolucionaria de Carlos III, fomentador de la industria y de las arts, que obrí 'ls mercats de América al esperit d' empresa dels catalans, que fins llavoras els havian sigut tancats per ser la conquista de aquell continent obra puramente castellana y atemperada, per consegüent, al esperit regionalista.

Catalunya alsantse de las ruinas del 1714 començá á progressar rápidament desde l' punt que l' Amèrica que fins llavoras havia sigut sols castellana, se feu assequible á tots els fills de la patria espanyola. De aquella época dimana la gran empenta industrial que avuy encara dura.

Durant tot el sigeix xix no hi ha hagut revolució política que no haja reportat á Catalunya y principalmént á Barcelona immensos beneficis. Del 35 al 40, ab la crema dels convents y la desamortisació dels bens de mans mortas s' improvisaren considerables fortunas. La revolució del 54 feu caure les muralles de Barcelona y prepará l' enxamplement de la ciutat qu' en pochs anys s' ha collocat entre las primeras d' Europa. La revolució del 68 li ha produït també immensos beneficis, que no s' han de medir sols pel derribo de la Ciutadella, sino pel creixement pasmos de la població, per la multiplicació de sa riquesa, pel poderós desarollo de la seva industria y per haver lograt imposar á tota Espanya la convicció de las ventajas del sistema protecciónist.

Tots aquests fets revelan que Catalunya pera prosperar necessita ser molt espanyola, y sobre tot molt liberal y fins quan convingui molt revolucionaria. Ab aquest esperit, Espanya entera la seguirà.

En cambi'cayent en l' aberració de girar la vista al passat, reclamant la resurrecció de un régimen ja mort fa sigles, fet pols y que no pot acomodar-se en cap manera á las necessitats dels nostres temps, Catalunya no farà més que despertar els rezels y captar-se las antipatias del resto de la nació.

Traball més anacrònich ni més contraproducent al bé de Catalunya, no pot imaginarse. Traball més sense fi, ni objecte, tampoc pot concebirse, per quant està vist que may Espanya consentirà á las bonas lo que 's proposan els regionalistes, ni es possible que encare que aquests logressin (que no lo graran) l' assentiment complert y unànim de tots els catalans, poguessen sortir-se ab la seva, sense apelar al suprèm recurs de una guerra, de la qual es evident que n' eixiràm vensuts.

Y que s' alega, després de tot, pera colocar-se en una actitud tan contraria als interessos de Catalunya?

Senzillament, la necessitat de sustreure's als abusos dels poders centrals.

Admetém, perque es una veritat que aquests abusos son vergonyosos y han acabat per ferse de tot punt intolerables. Ningú com nosaltres els ha combatut sempre y á totas horas, fins quan dels actuals regionalistes, els uns els fomentaven, formant part dels partits monàrquics, y 'ls altres, dormint descuidats, els toleravan.

Pero no es ni será may bona manera de correjirlos y acabar ab ells, la pretensió de destruir la integritat del Estat espanyol. Si no 's feya més que això 'ls abusos de que 'ns queixém podrian rebotar en cada una de las regions, y llavoras serà encare molt més difícil destruirlos, per ampararlos la autonomia peculiar á cada una. No es practicant una serie de amputacions inútils, com se pot restablir la salut en un cos malalt. El cas d' Espanya podrida y corrompuda no es de cirurgia sino de medicina y principalmént d' higiene.

Perjudicials son á la nació tota y no á Catalunya tan sols las dos oligarquías monopolizadoras del poder, que abusan de la paciencia del poble y han portat á la patria espanyola al cantell del precipici. En aquest concepte s' imposa un bon remey de carácter nacional. De manera que l' intent de destruir la integritat del Estat es excessiu y està fora de raho, puig podrà donar per resultat que 'l remey resultés al fi mil voltas pitjor que la mateixa ma-

laltia.

El mer fet de intentarlo, allunya de l' acció sal-

vadora, que pera ser eficás ha de ser comú y general, un gran cúmul d' energías. El regionalisme será sempre una roda descentrada, que pot marxar tan vertiginosament y moure tan soroll com vulgi; pero que no produuirà ni una partícula de traball útil per no engranar ab l' actual organisme del Estat espanyol. Crech que las oligarquías á las que hi ha que destruir-hir á tota costa se poden ben riure de l' acció regionalista.

Altra cosa succeirà si 'l sentiment qu' en contra d' elles predomina á Catalunya se propagués per tot Espanya, ab un caràcter francament espanyol. Llavors no hi haurà qui s' abstingués de secundarnos. L' exemple de Barcelona derrotant una y altra vegada als candidats del caciques serà seguit per tot arreu ab gran entusiasme, y á l' omnipotència dels governants sense escrivius se sobreposarà la voluntat de la nació.

Y menos, molt menys haurà de costar aquest esfors de energia saludable, digne á la fi de un poble modern, que la pretensió insensata de retallar á bossines el mapa d' Espanya, ab l' idea de resucitar uns temps, unas institucions y unas lleys de vida que han passat pera no tornar mai més.

P. K.

I ha un periódich á Madrid—l' únic que defensa ab gran calor la campanya parlamentaria del diputat perdigot Doctor Robert.

Aquest periódich es el *Correo español*, representant en la premsa de la santa causa del rey de las húngaras.

Y quan ell ho fa algun compte li tindrà.

Crech que no s' ha d' esforçar molt l' imaginació per descubrir la verdadera causa de aquest interés tan extraordinari. Qualsevol que sápiga que las coses cauen sempre pel costat cap ahont s' inclinan, veurà desseguida fins á quin punt y ab quanta rahó confián els carlins poder aprofitarse del rebombori regionalista.

Corrents forta de civilisació moderna creant poderosos interessos han fet casi impossible la reproducció de una guerra civil dinàstica en las Provincias Vascongadas, que havian sigut sempre l' principal punt de apoyo del carlisme.

Es, donchs, molt natural que havent aquest peridot els bous en aquellas regions busqui ara las esquelles per Catalunya.

Del discurs del Sr. Azcarate:

«La contribució de sanch ab redempcio á metàlich y l' impost de consums son dos bofetades que s' donan al proletariat, y això no pot continuar.»

«Tota revolució produíx gent nova: mirém la del 68; mirém á Fransa la del 70, que substituï el imperi per la República. Si jo cregués que no hi havia á Espanya més elements de govern y de administració pera regir aquest país que aquestas quantas dotzenas d' homes públics que aném per aquests mons ja! ja perdrà tota esperança de regeneració y m' explicaría això que algunes diuen de que necessitén que algú de fora vingui á governarnos.»

«Es serio, senyors, que un poble que 's diu soberà de sos destins no puga resoldre respecte de atencions de son pressupost, perque un poder extrany á la nació li prohibeixi? Jo soch partidari de la independència de l' Iglesia y l' Estat. Es necessari anar per aquest camí.»

...Y com no hi ha remey, com l' actual régimen ha donat de si tot lo que pot donar y no hi ha tamponch elements ni esperansas de que 's dongui soluciò al problema, no per lo que aquest siga, sino per l' estat dels partits, incapassos y impotents els actuals, sense que siga possible substituirlos ab altres nous, no extranyaréu, senyors, que 's cregué no sols pels republicans, sino pels elements neutres, que l' única solució siga la República.»

Si una cosa 'm fa por es que 'l govern intenti abordar de cara l' titulat problema regionalista. La única manera de ferlo creixer es que 'l govern hi posi las sevas pecadoras mans. Cada vegada que ho ha intentat ha succehit aixís.

El regionalisme deixará de ser un perill sols quan imperi á Espanya un estat de cosas que sápiga quinyar l' apoyo del poble, ab son amor á la patria y sobre tot ab un gran amor á la justicia.

Ab gran valentia s' oposa 'l diputat republicà senyor Rodrigo Soriano á que 's consignessin 250,000 pesetas del pressupost de la nació, á l' erecció de un monument á D. Alfonso XII.

Quan el país està sufrint verdadera miseria, á causa de las excessivas exigencias tributarias, resulta fins un sarcasme, que s' imposi á la nació un tribut pera contribuir al foment de una epidemia que 'l Sr. Rodrigo Soriano va calificar d' estatumania.

Si tants admiradors y agrahits va deixar el rey difunt, costejíniq aquests el monument trayents ho de la butxaca, y 'l país no hi tindrà res que dir.

¿Saben aquell pobre nen de la Barceloneta, Paquito Llebrés, martiritat per dugas monjas de las Salas de Assisi de aquell barri?

Donchs després de sis mesos de sufriments continuos ha deixat de existir.

Y aquesta es l' hora en que la justicia humana no ha exigit á las martirizadoras la condigna responsabilitat.

¡Prengui nota 'l poble, per quan li arribi l' hora d' exercirla, que b' li arribarà!

Lo mateix cal dir del cas de Figueras.

Tres mesos fa que una mare demana que se li retorna una filla de 14 anys que li signé segrestada per las moradoras de un catau místich de aquella població.

Súplicas, prechs, fins denuncias presentadas al jutge de instrucció, res hi ha valgut fins ara perque se li fes plena justicia. La nena, trasladada á Girona, continua en poder de las segrestadoras.

Y ja que no hi valen els clams de la premsa que hi haurà en el Congrés un cor honrat y una veu humanaria que s' alsi en apoyo dels drets atropellats de una pobra mare?

Aquesta es ja l' última tecla que queda per tocar, avants de que 'l poble s' fassa cárrec del piano y enconeixi 'ls dits y tregui las ungles.

Contra la projectada ley de huelgas va celebrar se 'l passat diumenge un important meeting obrer en el Saló Universal de la Rambla de Catalunya.

La veu de las classes obreras condemna unànimement l' obra del ministre, que tendeix á coartar el dret de declarar-se en huelga.

Tota vegada qu' es completament impossible que aquest projecte de ley prosperi, bé farà el ministre González en retirarlo y quan més aviat millor.

Si 'ns ha de creure, empléhil en embolicar el sou que guanya.

Y ben malament per cert.

La Perdiu ficantse en la qüestió de Filipinas, deya días enrera.

«Els filipins no 'n foren may de separatistas, y 'ls mateixos que s' alsaren en armas, en qualsevol ocasió hauran depositat sa actitud sols ab la concessió de la representació parlamentaria al Congrés d' Espanya y senzillament mides de llibertat administrativa.»

Bé ha de saber *La Perdiu* que no era de això sols de que plorava la criatura. Lo que 'ls filipins demanaven per damunt de tot, era qu' Espanya 's lliurés de la tiranía de las corporacions religiosas.

Y 'l govern espanyol va ferho tant b' que á manera de torna, la hi envia á un gran amich de *La Perdiu*, al general Polavieja, tant ó més frare ell sol, que tots els frares junts.

Y ab la sanch de 'n Rizal, víctima dels frares, immolada pel general cristí, 's va escriure l' acta de divorci de las Filipinas y Espanya.

Aquesta es la veritat històrica, mal que li pési á *La Perdiu*, que primer se deixarà arrancar totas las plomas avants que confessar que 'ls frares han sigut, son y serán per la pobra Espanya, una verda calamat.

De Cuba diuen qu' en Máximo Gómez, l' heroi de l' última guerra de la Independència, se troba vell, xacros, en la miseria, vivint sols de una petita pensió que li passa una persona amiga.

No perque hagués sigut enemic d' Espanya 'ns inspira menos compassió, un home á qui no pot negar-se un gran valor y un noble esperit de sacrifici. Tant més quan veym cumplirse en ell la fatídica sentencia:

«Va ficarse á redemptor y ha de morir crucificat.»

Indignació com la que mostra un periódich dels Estats Units, contra 'l nou president de la República, no 's veu gaires vegadas!

¿Y tot perquè? Veyám.

Senzillament, perque Mister Roosevelt, va convadir a la seva taula á un negre, persona de gran talent, fundador y rector de una Universitat perra homes de color establecida en l' estat de Alabama.

Un negre á la Casa blanca! «S' ha vist barreja de colors mes monstruosa?

El periódich á que 'n refereixo diu al peu de la lletra: «El crim més espantós que haja perpetrat mai un ciutadà dels Estats Units, va ser comés ahir pel President, convitant á un negre á dinar ab ell á la Casa Blanca.»

Verdaderament, n' hi ha per destituirlo, per l' *charlar*... X' no de qualsevolga manera, sino encontrauto de cap á peus perque 's recordi del negre, y cremantlo de viu en viu.

Davant de aquestas intemperancies, en plé país democràtic, serà fàcil que desaparegui de un cop la rassa negra.

Perque hasta als negres mes negres els hi sortiran els colors á la cara.

En Sagasta en un moment d' expansió ha dit que si sosté 'n en Pidal, en calitat d' embajador prop del Vaticà, es perque no fassa res enterament respecte á la reforma del Concordat.

Així en l' home del tupé. Per aguantar l' equilibri, tot li es b' fins la barbassa de 'n Pidal.

¡Quina llàstima que 'ls liberals no agafin las estíspores y 'zast de una tallada, á terra las barbas y 'ls túnics!

En la conferència dominical qu' en la Escuela Moderna, Bailén, 70, 1^r, se donarà demà diumenge, á las onze del matí, D. Anselm Lorenzo llegirà un traball sobre L' home y la societat. Se suplica la puntuatitat als amants de la institució.

CARTAS DE FORA

GIRONELLA, 26 de novembre

Se parla molt en aquest poble de la desaparició durant set dies de una noga de 16 anys, que traballant á la fàbrica ajudava a mantenir als seus pares. Sa mare tingue certs indicis del seu paradero y 's presentà per fi á la cova de un llop místich en demanda de la seva filla. Aquest negà que la tingüés allí, y com la mare insistí l' autoritat perque ella mateixa practiqués un detingut registre. Anava la desolada dona de departament en departament, de amagatall en amagatall, quan per fi li sembla véurela que s' ficava dintre de un quart. Allà entrà ella, y encare que al primer cop d' ull no s' hi veia ningú, mirantlo ab deteniment la trobà amagada sota d'un llop. Llavoras el llop místich plé de rabia va ensenyar els ulls á aquella bona mare, assegurantli que si deya res de aquest fet, ell l' acusarà com a lladre, per haver invadit la seva morada.

B

NOTA BARCELONINA

La nova invasió de pobres

—Tots heu baixat cap aquí?

—Naturalment!... Com que per fora tothom diu que Barcelona es una vinya y que hasta s' hi donan corridas à benefici nostre...

se convencin de unes veritats tan irrebatibles. El ser cap de rata no es una bicoca pels qui, en altres partits à penas si passaran de quás de sargantana. Ab pocas, ben poquetas excepcions.

En Nakens té rahó de sobras, y es hora de que li denguin, ja que no 'ls fomentadors de la discordia obrera, que aquests no li darán mai pel compte que 'ls te, 'ls incantes traballadores que figurantse candidament traballar per ideas mes radicals que les de una simple República democrática, han acabat per esterilizar l' acció del poble espanyol, convertintse en joguina de unes quantas dotzenes de ambiciosos vulgars, els quals, prácticament, resultan ser els auxiliars mes poderosos de la reacció imperant.

«Divideix y triomfarás» —diu l' aforisme. Y en efecte: ells divideixen y la reacció se'n aprofita.

PEP BULLANGA

ELS DOS CATALANISTAS

—¿Sab? Jo soch catalanista.

—¿Sab? Un servidor també.

—Jo aspire à una patria nova, forta, com la d' aquells temps en qu' encare la bravada d' això que 'n diuen avenys no havia de nostras glòries marçit els florits llovers.

—Jo aspire à una Catalunya felfs, regida per lleyes completament democràtiques, deslligada dels temps vells y no tenint més bandera que la del etern progrés.

—Jo vull que la terra nostra torni à sé 'l sagrat alberch d' aquelles costums senzillers qu' en altres sigles tingüé: els gremis, els antic brassos, els prohoms, els consellers, els vells furs, els privilegis, tot allò que un jor caigüé aixafat per la grapa d' un vencedor inclemència.

—Jo vull que la meva terra s' inspiri per sempre mes en els salvadors principis ab que en Rousseau y en Voltaire varen treure desde Fransa la són à tot l' univers.

La llibertat de la premsa, la igualtat davant la llei, la fraternitat humana, tots aquests hermosos drets que significan al home y 'l fan gran, fort y valent.

—Jo crech que 'l catolicisme no ha de deixar-se indefens y que no podrem permetre mes temples que 'la del bon Deu; el bon Deu dels nostres pares, el Jesús dels nostres nèts, el que aquí hem adorat sempre, el que sempre adorarem.

—Jo crech qu' hem de deixá al home llibertat de sentiments, y que mentres sigui digna y no 's fiqui ab els demés, no hem de mirar si combregua ni si fa ó no fá de peix, ni temir per que enfadarnos per si adora à Sant Josep,

6 à Cristo, 6 al sursum corda, 6 al bou Apis 6 à la serp.

—Jo vull gastar llumanera, 6 à tot estirar quinqué.

—Jo gas, y si m' es possible, lámparas incandescents.

—Jo, si no vaig en galera ja no viatjo satisfe.

—Jo preferixo 'l tren rápid que deixa endarrera 'l vent.

—Jo sols pel passat suspiro.

—Jo sols penso en el que ve.

—Jo admiro 'l mon que s' acaba.

—Jo contemps 'l mon que neix.

—Jo 'tot per la meva terra!

—Jo 'tot per ella també!

—Visca sempre Catalunya!

—Oh, sí! Visca eternament!

—Tóquila, company de causa.

—Ab molt gust: ens hem entès.—

Sentint parla à aquests dos tipos y admetent, en honor seu, que des de 'l seus punts de vista van els dos de bona fe, l' observador que 'ls escolta se queda estàtic, mut, fret.

—¿Quif l' entén aquest embrollo?, pensa involuntàriament.

L' un es un carca impertérit, l' altre un fill dels temps moderns; el primer diu: «Visca 'l Papa!, el segon «Visca 'l progrés!; aquest firma 'ls drets del home, aquell no 'n vol saber res...»

—Cóm redimontis es possible que tan distints elements puguin anar de parella baix un programa mateix?

La guineu y la gallina vivint en un galliner, la llum casada ab la fosca el foix besantse ab la neu...

—¿Qui l' entén aquest misteri?

—¿Quif 'ls lliga aquests dos extrêmes?

—Cóm s' ha format aquest 'lio' qu' està fentos perde 'l seny ab sas afirmacions raras, son diabolíquament farsiment, y sa monstruosa barreja de vells madurs y noysverts, de noblessa y jesuitisme, de sanch pura y amarch fel?

C. GUMÀ

LA SALVACIÓ D' UN POBLE

Prat Llanut—població prou coneguda de tots els cassadors per l' abundància de mussols que al seu voltant sol trobar-s'hi—hi passava feya temps una cosa rarissima. ¡No hi ha via may cap naixement!

Molt sovint las eminentias del poble, es à dir, el rector, l' arcalde, el mestre y 'l menescal—de metje no n' hi ha—al reunir-se per debat ó per casualitat, parlavan llargament del asumpto.

—¿Qué deu ferho aixó?—deya 'l pobre rector que ja tenia mitj rovelladas las eynas de batejar, y que seguint per aquell camí preveya en plasso mes ó menos llarg la total desaparició dels seus feliçs.

—No m' ho explico—contestava 'l arcalde—casaments, tants com vulguin; morts, mes de las que condvidrian; naixements, ni un.

El mestre, pèrit en la materia, apuntava la sospita de que potser tot allò 's deuria à la mala alimentació.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava, el mestre no s' atrevia à tornar à parlar dels aliments, y la conferència acabava sempre de la mateixa manera.

—Perque, desenganyinse—afegia 'l home ab accent convençut—ho sé per experiència: d' un poble que vaji curt d' aliments, no n' esperin gran cosa.

El menescal no era d' aquest parer. Representant à Prat Llanut del element científich, buscava per altres derroters l' explicació del fenòmeno.

—Per mí—deya—tot ve de las aygas, dels ayres, de las nostres condicions climatològicas.

—Pero si 'l climan del poble sempre ha signat el mateix!—replicava 'l arcalde, una mica empitat.

—¿Y qué?

—Que avans, à pesar del climan, de tant en tant bé naixia algúl...

Davant de la lògica de l' argument, el menescal baixava 'l cap, sense saber que respondre. El rector també callava

Diu un telegrama:
«Oviedo.—Continuan los incendios de iglesias, ¿Incendis en las iglesias?
Aquests serán els efectes de las excesivas inflacions del esperit religiós.

Acaba de publicarse un breu del Papa contra'l luxo de las senyoras.

Pero escoltin: tota vegada que l' ocasió s' ho portava ¿no hauria sigut convenient parlar també contra'l luxo en sedas, joyas y galas que gastan els bisbes, els cardenals y l' mateix Papa?

Perque ara les senyoras aficionadas á lluir, podrán dir:—Prediquén ab l' exemple, si voléen que fém cas de les vostras prédicas.

Y dirán bé dat que Jesús no gastava robes de seda, ni anells de brillants, ni vestiduras brodadas, com els que pretenen tenir la seva representació sobre la terra.

Tot just l' Urzáiz prén la resolució de no encuynar mes moneda de plata, s' descobreix a Alicant una gran fàbrica de duros, destinats á fer la competència als sevillans.

Els industrials que s' dedicavan á n' aquest negocí, podrán defensar-se diuent:

—Tota vegada que l' Estat renuncia espontàneamente al exercici de una industria tan lucrativa, cap inconvenient te de haver-hi de que 'ls particulars se decideixin á sustituirlo.

Y ja veurán vostés com els posan al carrer, sobre tot si tenen per emplear en la seva defensa molts arguments... de cinc pessetas.

Un periodista de Madrid, el Sr. Romeo, s' veu assaltat per una pandilla de facinerosos. Un d' ells li dona una garrotada á la cepsa, á conseqüència de la qual el Sr. Romeo arriba á las portes de la mort. Pero en el moment de rebrela dispara un revòlver y fereix á un dels seus agressors.

Per aquest motiu el jutjat qu' entén en la causa, mentrels el Sr. Romeo està en el llit gravement malalt, dicta contra ell auto de presó, exigint una cantitat considerable en concepte de fiansa.

¿Qué tal? ¿Qué 'ls sembla?

A mí se m' figura que fora ocasió de afegir un article al Códich, concebut en els següents termes: «Queda terminantment prohibit l' us del dret de defensa als periodistas de oposició. El que no s' deixi atropellar impunemente, anirà á presidi.»

¡Qué dimontrial! Alguna garantía s' ha de donar als malvats que s' lloguin pera sortir á la defensa del govern!

Vaig trobá á en Carlos seté
y 'm va di:—¿Hont son els carlistas?
Y jo que ¿si?, vaig y 'l duch
al Centre Regionalista.

Calla, no 't queixis del fret,
que si 'l govern se 'n entera,
pensant forte un gran favor
l'veurás tú qui'n fart de llenya!

¡Preguntas qué hi vaig guanyar
lluytant per la patria á Cuba?
Aquesta creu sense paga
y aquesta cama de fusta.

El soldat negre, fantasma de la 'huelga' general

(De *Le Monde Illustré*)

Un miner d' Anzin, ab son trafo y sos instruments de travail.

Tinch reparat que l' Congrés
es com el carrer de casa:
no mes se veu animat
els días que hi ha barallas.

—¿Qué ho deu fer que l' Concordat
no's reforma?—la gent diu.
Y 'l bon Pidal, desde Roma
al sentirho, riui que riui...

L. WAT.

EPÍGRAMAS

Sé que ab una americana
sosté relacions l' Esteve:
vet' aquí, ara m' ho explico
perque sempre li diu *prenda*.

SANCH DE CARGOL

—No he vist home com l' Arcís
tocant á ser desgraciat:
sa sogra caigüé de un pis.

—¿Y morf?

—Cá: quedá aixíſ
com si res li hagués passat.

BALTASAR FARCOSA.

Las dugas caretas

—Som al Congrés? Posemnos aquesta. En sent allá ja 'ns posaré l' altra.

A l' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Pi-a-nis-ta*.
2. ANAGRAMA.—*Refrd—Frare*.
3. TRENCÀ-CLOSCAS.—*Mar sin orillas*.
4. ESTRELLA NUMÉRICA.—*E—Pera—Rap—Pare—R*.
5. GEROGLÍFICH.—*Com mes vi un beu, mes sed té*.

Han endavant totas ó part de las solucions del número passat els caballers: J. Matallops, Noy de las moscas, F. G. del C. R. de Artesa, Vera Miserachs, Tomás Freixa, Antoni Feliu y Joan Massó Amillach.

XARADA

La filla de la Rosa
que n' es total
va anar á el *Tres-quart-tersa*
á veure *Tres-quart*,
y l' endemà
al *hi dos* una camisa
se va cremar.

SISKET D. PAILA

ANAGRAMA
Un cassador aquí dalt
ha agafat un conillot
qu' amagat dintre d' un *tot*
treyà á fora la *total*.

UN COMPANY DE LA GOMA
CONVERSA

—No ho sabs, Miquel? La meva germana 's casa.
—¿Quina, la Pepeta?
—No, home; la que ja t' he citat.

ARTHUR OLIVER

GEROGLÍFICH

I

TIRI

I

UN DUVIÑALAS

Caballers: Tempesta, F. M. Corista, Pedro Juhet, Pere Búfali, Catalá Nista, Ura dependent, Peret Aguiló de la Taverna, A. Ribas Ll., Una forquilla, Eduardito, Una societat anònima, J. F. y G., Rich Art Or y Ols. Manel Serrano, Seraff Finchs y Finita y J. M. y A.: No es possible.

Caballers: Albertet de Vilafranca, Lerrouista y Antoni Feliu: Podría ser.

Caballer: F. Berenguer Roca: Efectivament, apesar d' enviar el borrador no hi ha arribat á temps.—Un juíu: Un juehu voldrà dir, no podrà ser altra cosa l' autor d' aquestas seguidilles.—F. M. y A.: Sentim lo sucedeit. Probablement ara fa un any li diràfam lo mateix; pero son coses mes naturals de lo que vosté 's pensà.—Andresito: Vosté cada dia s' adoba.—P. del C.: La errada es fàcil y no acostumen á esmenarlas. El sonet ja 'l recordo; miraré d' aprofitarlo.—J. Torras: El ninot m' ha semblat fet d' un xicot.—Torlo: Son molt dolents.—Eugenio Janer: No tenen gayre solta.—J. Ramón de la Roca: Si hi trobessim *alguna* falta li correjiríam, pero n' hi trobem un cabós y no 'ns hi enredém.—Jaume Altadill: Ara ja no se 'n parla d' això.—M. C. d' A.: Veuré de complaire'l.—P. A. Moreno: N' hi ha dos que no van del tot mal.—Manel Castellá: Aquests cantars no arriban ni á la sola de la sabata dels qu' aniran a l' *Almanach de La Bugadera*.—C. G. Redembach: Aixó es un sonet hidròpich; no 'ns atrevim á admetre'l.—Un que no ha cassat á la Loteria: Fá bé, qui no juga no pert.—Juan Urgell: Ja 'l tindré en compte per quan necessitiem un dibuixant d' empentes.—J. Bonet Bertran: No sé si l' editor hi tindrà cap inconveniente.—J. S. (Murillo): La idea 'ns ha xocat mes que la execució.

AVÍS IMPORTANT

Està á punt de sortir

L' ALMANACH

DE

LA CAMPANA

DE GRACIA

PERA 1902

Escrut y dibuixat per notables escriptors y dibuixants.

Cuberta tipogràfica impresa á variades tintas.

Un tomo de unas 200 planas,

Preu: 2 rals

Supliquem als nostres corresponents que no tinguin fet el pedido, el fassin sens pèrdua de temps.

Impremta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.